І чужому научайтесь, Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIX. Ч. 143. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 8-го СЕРПНЯ 1972 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 8, 1972 No. 143. VOL. LXXIX.

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

Понеділок, 7-го серпня 1972

НА РОЗПРЯДЖЕННЯ ФЕДЕРАЛЬНОЇ КОМІСІЇ в справах атомової енергії, розпочали ліквідацію випробувального ядерного центру на острові Амчітка — одному з островів Алеутського ланцюга. Той острів лежить поблизу СССР. Минулорічне випробування атомової бомби в тому районі викликало було багато застережень та побоювань, що станеться навіть землетрус на Алясці, але такі передбачення не здійснились.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ШАХМАТИСТ БОББІ ФІШЕР виграв у совєтського противника Спаського чергову шахматну партію в Рейк'явіку, в Ісляндії. Але найновішу партію, що відбулася в минулу неділю — програв. Тепер Б. Фішер має 6 і пів очка, а Спаський 4 і пів, з рахунком у користь Б. Фішера. Між обома кандидатами на світового чемпіона з шахматної гри відбулося вже одинадцять партій, всіх має бути 24.

ДЕПАРТАМЕНТ ЮСТИЦІЇ ВІДКЛИКАВ своє обвинувачення проти Леслі Енн Бейкон в тому, що вона плянувала зірвати урядові будинки у Вашинґтоні. Її було заарештовано після вибуху, що стався в Капітолі 1-го березня 1971 року. Департамент юстиції одержав згоду Дистриктового федерального суду на таке звільнення обвинуваченої, щоб не оприлюднювати відомостей про те, як відбуваються таємні урядові підслухування з допомогою електронічних пристроїв. Оборона Леслі Бейкон вимагала, щоб суд розкрив цю справу.

ТРИ ЧІЛЬНІ ЖИДІВСЬКІ ДЕМОКРАТИ ВИСЛОВИЛИСЬ за кандидатурою президента Ричарда Ніксона на чергову президентську каденцію. До них належать: д-р В. Векслер — голова Світової Конференції жидівських організацій, рабин Е. Шектер — колишній керівник і видатний діяч Американсько - Жидівської Конференції в питаннях совєтського жидівства, і рабин С. Сіґл — професор теології. Віце - президентка Крайового Комітету для перевибору през. Р. Ніксона Ріта Гаузер висловила припущення, що 18 відс. голосів, одержаних президентом Р. Ніксоном з жидівських кіл у 1968 році — в цьогорічних виборах будуть подвоєні.

ЛИСТА ВЕЛИКОГО АМЕРИКАНСЬКОГО ПИСЬМЕННИКА ЕДҐАРА ПО продано на аукціоні в Ню Йорку за 3 000 долярів. У тому листі не висловлено якихось особливо цінних думок, але його написав Едґар Аллен По, як редактор видання „Бродвей Джорнал", у 1845 році.

ЗА ВІДОМОСТЯМИ КРАЙОВОГО БЮРО для боротьби викрадання автомобілів, за перші 5 місяців цього року кількість викрадених автомобілів зменшилася, але тільки на 3 відсотки. Найбільше зменшилась кількість викрадених авт у Ню Йорку, бо аж на 25 відс. у порівнянні з минулим роком, а в інших великих містах — на 10-12 відс. Однак, у цьому році значно зросла кількість викрадань автомобілів у приміських районах.

В ГІРОШІМІ В ЯПОНІЇ відзначено 6 серпня цього року, як і попередніх років, 27-му річницю знищення цього міста американською атомовою бомбою. До кількости усіх загинулих в той час осіб додано прізвища 1 900 дальших підтверджених жертв і ця кількість збільшилася офіційно до майже 80 000 осіб. За неофіційними, нествердженими покищо, даними, фактично згинуло в Гірошімі яких 200 000 осіб. Промовляючи з приводу цієї річниці, посадник міста Гірошіми Сетсуо Ямада закликав до закінчення в'єтнамської війни, припинення нуклеарних спроб і заборони водневої бомби.

СІМОХ ПРОВІДНИХ ПІВНІЧНОІРЛЯНДСЬКИХ ПОЛІТИКІВ, римо - католиків одержали листи із погрозами проведення атентатів на них. Представники британських органів безпеки переконані, що вислано ці листи з кіл екстремної північної ірляндської організації протестантів, відомої під назвою „Олстерська Добровільна Армія", яка була створена у противагу Ірляндській Революційній Армії. Названа протестантська організація в Північній Ірляндії заборонена.

КІЛЬКІСТЬ НАСЕЛЕННЯ КОМУНІСТИЧНОГО КИТАЮ є набагато меншою від усіх дотеперішніх оцінок. Згідно з проведеним востаннє комунокитайським режимом підрахунком, в 1970 році жило в комуністичному Китаю 697 260 000 людей. До цього числа зараховане й населення Тайвані (Формози), що її комунокитайці вважають китайською територією. Нові дані про населення Китаю опубліковані в атлясі, що його видав Китайський Картографічний Інститут. В чужоземних джерелах кількість усього населення Китаю обраховувано досі на 750 до 800 мільйонів осіб. За даними Об'єднаних Націй населення Китаю становило в 1970 році 759 мільйонів і за даними Статистичного Бюра ЗСА — 870 мільйонів.

На Союзівці закінчено дитячі табори, почались курси українознавства

Союзіка, Керґонксон. — Минулої суботи, 5-го серпня, на цій оселі Українського Народного Союзу в Кетскильських горах закінчено цьогорічні дитячі табори, а у віллі „Львів", де ці табори були приміщені, примістились тепер студенти курсів українознавства, що їх започатковано в понеділок, 7-го серпня. Тритижневий дитячий табір, для дівчат, що його попередив також тритижневий табір для хлопців у віці від 6 до 12 років, закінчено пописом таборовичок у великій залі „Веселки". Таборовички деклямували вірші, співали пісень та пописувались іншими набутими в таборі вмілостями. Командантка обидвох таборів, раніше хлоп'ячого і тепер дівочого, пані Євгенія Цікало, асистенткою якої була Аня Дидик та яким допомагали сестрички, дякувала в імені таборовичок і їхніх батьків за нагоду пробути весело, здорово і корисно на цьому „шматку України" на американській землі, а від УН-Союзу прощав таборовичок, дякуючи їхнім виховникам і опікунам, головней предсідник Йосип Лисогір. Табір відбуло 34 дівчатка, які після попису у „Веселці" відбули ще в таборі кінцевий апель та молитвою і спущенням прапорів закінчили цьогорічне таборування.

Вечером тієї суботи відбувся найбільш успішний виступ відомого танцювального ансамблю „Лиман" під проводом Романа Стеткевича та під управою Володимира Юрченюка з Пассейку. В програмі виступав також співочо-інструментальний ансамбль Союзівки під проводом Володимира Добущака та Оксани Борбич. Штучно охолоджувана велика заля „Веселки" була заповнена гостями, що ентузіястично оплескували виконавців програми.

ШРАЙВЕР ПРИЙНЯВ ДЕМОКРАТИЧНУ КАНДИДАТУРУ НА ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТА ПІСЛЯ ВІДМОВИ СЕНАТОРА МОСКІ

Вашинґтон. — Минулої суботи, 5-го серпня, демократичний кандидат на президента сенатор Джордж МекҐоверн запропонував колишньому директорові Корпусу Миру за часів президента Джона Ф. Кеннеді, Сарджентові Шрайверові демократичну кандидатуру на віце-президента на місце сенатора Томаса Іґелтона, який з тієї кандидатури зрезиґнував з уваги на його колишню нервову недугу. С. Шрайвер погодився прийняти кандидатуру і його формальний вибір відбудеться у вівторок, 8-го серпня, під час засідання 303-членного Крайового Комітету Демократичної партії. „Передбачається, що Комітет вибере С. Шрайвера через аклямацію. Сенатор МекҐоверн запропонував Шрайверові ту кандидатуру після того, як від неї відмовився сенатор Едмунт Москі, демократичний кандидат на віце-президента в попередніх виборах та який в цьогорічних правиборах змагався зі сенатором МекҐоверном і сенатором Г. Гомфрі за кандидатуру на президента. Сенатор Москі, відмовляючись від кандидатури на віце-президента, вияснив, що робить це виключно з родинних, а не політичних причин. Раніше минулого тижня від цієї кандидатури також відмовились сенатор Едвард Кеннеді та сенатор Ґюберт Гомфрі і губернатор Абрагам Рібікофф з Коннектикат як також сенатор Ґейролд Нелсон з Вискансину і губернатор Флориди Рюбін Еcкю.

Республіканці і демократи підтримають законопроєкт про допомогу парафіяльним школам

Вашинґтон. — Однаково демократи, як і республіканська адміністрація президента Ніксона підтримують законопроєк для допомоги парафіяльним школам у формі звільнень шкільних оплат від оподаткування. Відповідний законопроєкт, що звільняв би шкільні оплати до 200.00 дол. від оподаткування, початково вніс демократ-католик з Брукліна, конґресмен Гюґ Кері і його підтримує також демократ, конґресмен Вілбур Міллс з Арканзо, діставши в цій справі також підтримку з боку республіканської адміністрації президента Ніксона. Внесений законопроєкт передбачає ще ряд інших заходів у справах приватного і публічного шкільництва, що виразно мають на меті допомогти школам і також здобути голоси виборців для своїх партій.

Артура Бремера визнано винним, засуджено на 63 роки в'язниці

Аппер Марлборо, Мериленд. — Артура Бремера визнано винним у замахові на губернатора Алабами Джорджа Воллеса 15 травня ц. р. в Мериленді й засуджено на 63 роки в'язниці. Лаві присяжних у складі 6 чоловіків і 6 жінок було потрібно тільки півтори години, щоб винести таке рішення. Всупереч твердженням оборони, суд визнав А. Бремера психічно здоровим, і тому відповідальним за важке поранення кандидата на президентські вибори з рамени Демократичної партії губернатора Джорджа Воллеса, що змусило його припинити передвиборчу кампанію. Крім нього, А. Бремер поранив пострілами з пістоля тоді ж, на політичному вічу, ще трьох осіб. Увесь судовий процес тривав тільки 5 днів. 21-річний Артур Бремер із Мілвокі спокійно вислухав присуд. Його батько, шофер вантажного авта, був поблизу судового будинку й після вислухання присуду твердив, що „хлопець був хворий", додавши, що „коли б він був негром, або якимсь комуністичним аґітатором, то його напевно звільнили б". А. Бремер віддавна плянував замах на когось із провідних державних діячів, у тому й на сучасного президента Ричарда Ніксона. Збереглися фотознімки, на яких видко А. Бремера на різних політичних вічах, де він всюди старався протиснутись наперед, поближче до промовців.

Чехи і словаки далі ставляться ворожо до накинутого їм Москвою режиму Гусака і до совєтської окупації

Прага. — Не зважаючи на те, що від окупації Чехо - Словаччини військами Совєтського Союзу і деяких держав Варшавського пакту в серпні 1968 року минуло вже чотири роки, в Чехо - Словаччині дуже сильні й далі і протисовєтські і протирежимні настрої. Згідно з кореспонденціями празького кореспондента щоденника „Ню Йорк Таймс" Джеймса Ферона, в Чехо - Словаччині проявляється на кожному кроці глибоке незадоволення і внутрішній фермент, пов'язаний із ворожим а то й саркастичним ставленням чехів і словаків до режиму, його політики і зокрема до всього що совєтське, не виключаючи в цьому й таких ділянок, як спорт чи шахи. Обіцяної теперішнім провідником чехословацької компартії д-ром Ґуставом Гусаком нормалізації досі ще й не встановлено. По крамницях є досить товарів щоденного вжитку і харчів, але ж це не задовольняє людей, зокрема робітників, заробітні платні яких дуже низькі. Започатковані останніми тижнями, нібито з метою ліквідації залишків дубчеківського періоду, т. зв. Празької весни 1968 року, судові процеси проти колишніх співробітників О. Дубчека замість привести до викорінення цих залишків, збільшили тільки дисидентизм в усій країні. Проведені процеси викликали знову хвилю протирежимних, здебільшого словних виступів і критики політики режиму. Свої антисовєтські настрої чехи виявляють при кожній нагоді, навіть під час спортових змагань. Так, наприклад, перемога чеських змагунів над совєтськими гокеїстами в квітні цього року була приводом до бурхливих патріотичних, але ж політично протисовєтських демонстрацій, які проходили на площі св. Вацлава під сильною контролею чехословацької поліції, що її чехи називають „есесами", прирівнюючи цим до гітлерівських „есесів" і ґестапо. З великою симпатією стежать чехи за перемогами американського шахіста Боббі Фішера в його змаганнях із совєтським шахістом Борисом Спаським.

Південнов'єтнамський президент посилює цензуру, усунув міністра оборони за зловживання

Сайґон. — Президент Південного В'єтнаму Нгуєн Ван Тіє проголосив декрет, у висліді якого будуть закриті деякі, якщо й не більшість щоденних газет у Південному В'єтнамі. В політичних і дипломатичних колах коментують цей декрет, як намагання південнов'єтнамського режиму виелімінувати всю опоззиційну критику. Декрет вимагає від кожного щоденника, щоб його видавець чи видавці склали найдалі до 30 днів до урядової скарбниці суму двадцять мільйонів піястрів, тобто яких 47 000 долярів, як „зачет" на покриття евентуальних грошових кар, накладених урядом за порушення цензурних вимог і виступи проти „державної безпеки". Деякі із газетних видавництв не мають можливости скласти таку суму і тому ж мусітимуть припинити вихід видаваних ними газет. В декреті постановлено також, що якщо якась газета буде сконфіскована другий раз за статті проти державної безпеки, то міністерство внутрішніх справ може закрити даний часопис, навіть перед винесенням судового вироку в цій справі. Конфіскати газет режимом у Південному В'єтнамі дуже часті. Минулого тижня, наприклад, південнов'єтнамська цензура сконфіскувала 44 числа виданих газет, із чого у 39 випадках конфіскати були затверджені. Усіх щоденних газет у Південному В'єтнамі появляється 46, із цього числа 29 в'єтнамською мовою, 14 китайською, дві англійською й одна французькою.

Водночас із цим повідомляють із Сайґону, що през. Тіє усунув із складу свого уряду ген. Нгуєна Ван Ві у зв'язку з фінансовим скандалом — викриттям величезних грошових зловживань у військових допомогових фондах. Усуненого генерала поставлено у відставку і заборонено йому кудинебудь виїздити аж до закінчення слідства в цій афері.

ТУСМ ВИКОРИСТОВУЄ ВИСТУПИ АНСАМБЛЮ ВІРСЬКОГО ДЛЯ ПРОТЕСТУ ПРОТИ РЕПРЕСІЙ В УКРАЇНІ

Ню Йорк. — Відомий український ансамбль танцю з Києва під керівництвом Павла Вірського закінчив минулої неділі, 6-го серпня, свої двотижневі виступи в Метрополітальній опері, здобуваючи найвищі признання і похвали суворої американської критики — як це вже свого часу на сторінках „Свободи" інформовано. Під час та з нагоди цих виступів Т-во Української Студіюючої Молоді ім. Міхновського поширювало летючки, в яких прославляється культурні досягнення українського народу з одного боку, а засуджується нищення української культури і її діячів окупаційним комуно-московським режимом в Україні з другого боку. В летючці м. ін. сказано: „Серед безчисленних арештів та переслідувань в Україні, совєтсько-російська влада, згідно з її програмою культурного обміну із З'єднаними Стейтами, вислала Український ансамбль танцю під дирекцією Павла Вірського не на те, щоб показати українську культуру, але щоб замилити очі вільному світові. Український ансамбль П. Вірського справді показує подивуґідну різноманітність українського танку, що запирає віддих. Проте, коли нарід З'єднаних Стейтів одушевлюється блискучістю та акробатичністю манер танцюристів, совєтська влада продовжує серії арештів та ув'язнень тих чоловіків і жінок, які протестували проти культурного ґеноциду в Україні..." В летючці в дальшому інформується про арешти українських інтелектуалістів в Україні, вимагається висилки західніх кореспондентів на переводжувані над ними судові показухи та вкінці, пишеться: „Американці! Український танцювальний ансамбль Павла Вірського є справжнім репрезентантом української культури і традиції. Проте, в цьому випадку, він є тільки ширмою, яку використовує совєтська влада на те, щоб замилити Ваші очі на культурний ґеноцид в совєтській Україні. Ми не закликаємо Вас бойкотувати ці виступи, але ми закликаємо Вас писати до Ваших законодавців та сказати їм і всій Америці, що справді діється в Україні". Під летючкою підписаний: Український Визвольний Фронт.

UKRAINIAN DANCE COMPANY - COVERUP FOR SOVIET TREACHERY

In the midst of countless arrests and persecutions in Ukraine, the Russian Soviet Government, in accordance with its program of cultural exchange with the United States, has sent the Ukrainian Dance Company under the artistic direction of Pavel Virsky, not to "show off" Ukrainian culture, but to blind the eyes of the "Free World". Indeed Virsky's Ukrainian Dance Company performs a truly astonishing and breathtaking variety of Ukrainian Dance. However, while the people of the United States are being enchanted by the splendour and acrobatic manner of the performers, the Soviet Government continues to conduct a series of arrests and incarcerations of those men and women who have protested against cultural genocide in Ukraine.

UNJUST IMPRISONMENT OF UKRAINIAN INTELLECTUALS

Valentyn Moroz, a young Ukrainian historian, has spent the last seven years in a Soviet concentration camp and has been sentenced for 12 more years, for writing essays in protest against the Russian Soviet sponsored genocide of Ukrainian culture. In his essay "The Chronicle of Resistance", the young historian wrote about a village in Western Ukraine which had been a stronghold of Ukrainian culture throughout the ages. Treacherously, the Soviet

Фотокопія (поменшена) частини заголовної сторінки летючки ТУСМ

Республіканський Комітет інформує про найменування Т. Шмаґали

Вашинґтон. — Як уже коротко інформавано, Тарас Шмаґала, головний радний Українського Народного Союзу та відомий наш діяч з молодшого, народженого в Америці покоління, був найменований на директора Відділу Національностей в Комітеті за перевибір президента Ніксона. Тепер Республіканський Комітет переслав у цій справі до преси офіціяльне повідомлення, в якому сказано:

Тарас (Тері) Г. Шмаґала був найменований на директора Комітету Національностей за перевибір президента Ніксона. Повідомлення про його призначення подав 2-го серпня Голова Комітету за перевибір Президента. „Я радий, що можу дістати допомогу такої видатної людини в користь президента Ніксона" — сказав МекҐреґор. „Я впевнений, що він матиме успіх та очікую підтримки від Комітету Національностей". Раніше перед його призначенням на директора Комітету Національностей, Шмаґала був спеціяльним асистентом сенатора Роберта Тефта, приєднавшись до його штабу в березні 1971-го року. Народжений в Клівленді, Огайо, в 1933-му році, він служив ряд років як виховник в Пармі, у шкільній системі Огайо. В політиці Шмаґала активний від 1960-го року, взявши активну участь, як доброволець, в кампанії за вибір сенатора Тефта в 1964-му році і президента Ніксона в 1968-му році. „Як виборці вповні порівняють притаманну коректність політики Ніксона з ірраціональними і суперечними пропозиціями сенатора МекҐоверна, то Президент дістане спільну заяву довір'я збоку тих виборців етнічного походження, включно з численними молодими голосами, які можуть виразно розрізняти радикальні реторичні пропозиції та реальну програму" — сказав Шмаґала. „Ті люди, що пишаються своєю спадщиною, знають, що президент Ніксон дав справжні і активні докази свого зацікавлення проблемами етнічного населення та почнуть виявляти свою безсумнівну підтримку для нього" — цитує дальше повідомлення Республіканського Комітету слова Тараса Шмаґали.

Колишні вояки УПА із ЗСА й Канади відбули свою зустріч у Клівленді

Клівленд, Огайо. (Степан Ґоляш). В суботу й неділю, 1 і 2 липня ц. р. відбулися в Клівленді - Пармі ювілейні святкування 30 - річчя УПА та 25-річчя рейду УПА в Західню Европу. Відзначування цих річниць відбулося заходами Крайового комітету в Ню Йорку, зложеного з представників товариств і об'єднань кол. вояків УПА в ЗСА і Канаді на чолі з полк. Ю. Лопатинським - Калиною. Діловий комітет в Пармі - Клівленді, який перевів в дію дводенні святкування, очолив В. Хома - Карло.

У суботу вечором з'їхалися з усіх сторін ЗСА і Канади вояки УПА. Прибули всі стрільці й командири, члени ОУН, щоб, як живі свідки великих чинів УПА, ОУН, під кер. УГВР вшанувати спільно з українською громадою 25 - річчя рейду та 30 - річчя постання УПА.

Ювілейний бенкет в авдиторії школи Падуа в Пармі відкрив голова Ділового комітету В. Хома - Карло, який попросив до президії присутніх отців та представників головних управ. Господарем свята був Степан Мар.

Зворушливою точкою був салют поляглим. Вояки УПА і працівники сітки ОУН схиляли свої голови в пошані до Головного Командира ген. Р. Шухевича - Т. Чупринки та поляглих на полі слави командирів і провідників, лікарів, фармацевтів, санітарів, воїнів - мистців, поетів - повстанців, зв'язкових та всіх відомих і невідомих воїнів - революціонерів, які віддали своє життя в лавах УПА, щоб жила нація. Рівночасно віддано пошану тим, які витиснули печать свого нескореного духа на дії УПА: С. Петлюру, Є. Коновальця, С. Бандеру.

Молитву перед спільним обідом провів о. декан Ярослав Сірко.

В почесній президії засіли: о. декан Я. Сірко і о. парох Павлишин від помісної УКЦ, полк. Ю. Лопатинський-Калина, голова Крайового комітету, Рома-Орська, вдова по командирові Орському, М. Ковальчин, голова ГУ Т-ва к. вояків УПА в ЗСА, В. Хома-Карло, голова Ділового комітету, Л. Футала-Лагідний, заступник голови Крайового комітету, М. Кулик, голова Т-ва к. вояків УПА в Канаді, В. Дашко-Марко, заступник голови Об'єднання к. вояків УПА в Канаді та П. Гнатюк-Дорош, заступник голови Т-ва к. вояків УПА в ЗСА.

В імені присутніх вояків передано привітання хворому голові Об'єднання к. в. в ЗСА І. Хомі-Богданові та курінному командирові Байді, які, перебуваючи в лічницях, не могли прибути на спільну зустріч у 25-річчя рейду.

Окремо представлено жінок — членів УПА, які прибули на Зустріч: Рома-Орська, Марійка, Рената, Оксана, Калина, Майкович, Червінська, Оліяр.

Головну доповідь на тему святкувань УПА, а головно про рейди УПА мав Л. Футала-Лагідний, лицар Золотого Хреста бойової заслуги.

Після доповіді відбулася мистецька концертова частина з багатьма точками, кожну із яких попереджувала коротка згадка про рейд на Захід.

Кульмінаційною точкою бенкету - зустрічі була роздача нагород за участь в рейді УПА, запроєктованих спільно обома товариствами й об'єднаннями. Оформлення хреста виконав

(Продовження на стор. 3-ій)

Леся Павловська здобула нагороду УНС

Вінніпеґ. — В цьому 1971-72 академічному році Леся Павловська, студентка другого року Манітобського університету у Вінніпеґу, Канада, здобула нагороду Українського Народного Союзу в сумі 100.00 дол. за найвищу оцінку в курсі української мови з другого року. Ці нагороди УНСоюз признає Манітобському університетові вже від років і їх приділяє сам університет.

20-літня Леся, дочка свідомих і активних українських громадян Петра і Анастазії Павловських, хоч уроджена вже в Канаді, вихована в українськім дусі. Вона є активною в українській громаді міста Вінніпеґу, зокрема серед молоді. В молодечій організації СУМ Леся здобула вже ступінь дружинника та працює з роєм дівчат Молодшого Юнацтва. Вона належить до Українського Студентського Клюбу при університеті та до молодечої радіопрограмової групи „Колос".

Леся цікавиться читанням і аматорським театром, в котрім минулої зими виступала в драмі Лесі Українки „Бояриня".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Передумова розвитку

З'єднані Стейти Америки за чотири роки відзначатимуть двістіріччя своєї незалежности і вони, між тими націями Европи й Азії, які своєю історією сягають навіть у тисячоріччя перед народженням Христа, могли б вважатися майже за „немовля". Як це могло статися, що власне З'єднані Стейти Америки, ця одна з наймолодших держав світу — не включаючи усамостійнені в останніх десятиріччях колоніяльні народи — могла розвинутися у наймогутнішу націю світу у кожному відношенні, могла стати тим справжнім „чудом", про яке свого часу так захоплено писав 31-ший президент Америки і великий мислитель Герберт Гувер?

Більшість, якщо не всі дослідники цього „чуда" однозгідні в тому, що його Америка завдячує тому, що Абрагам Лінкольн окреслив, як „владу народу, через нарід і для народу" та якої не можна собі уявити без того першого доповнення до Конституції ЗСА, яке ґарантує кожному громадянстві право „займати становище" до кожної суспільної справи.

Можна б у цьому відношенні навести і наш власний приклад. Сьогодні, як і в минулому, наймогутнішою суспільно - громадською й фінансовою установою є Український Народний Союз. Вистачить познайомитись з протоколами його вже 27 конвенцій та заглянути до вже 79 річників його офіціяльного органу „Свободи", щоб переконатись, що й ця наша установа завдячує свій ріст і розвиток та свою могутність тому правові кожного члена „займати становище".

Інша справа, що цим правом часто зловживається. „Займати становище" значить дебатувати, а дискусія має тільки тоді вартість, як вона є конфронтацією опіній, базованих на знанні фактів. Тільки інтеліґентна дискусія може довести до кваліфікованих заключень та причинитись до розвитку думки і взагалі до проґресу.

Мавши це на увазі, в сьогоднішньому виданні „Свободи" починаємо друкувати різні „становища" до нашої центральної репрезентації, Українського Конґресового Комітету Америки, який незабаром, бо вже в жовтні цього року матиме свою чергову конвенцію. Знаючи з практики багато всіляких непорозумінь з нагоди таких і подібних публічних дискусій, попереджаємо і підкреслюємо те, що всім повинно бути відоме: думки, що їх висловлюють дискутанти, є їхнім становищем, а не редакційним. Редакція „займає становище" своє власне в редакційних статтях-коментарях: Своє становище відносно недалекого Конґресу Американських Українців „Свобода" вже зайняла в недавньому коментарі: „Перед нашим іспитом зрілости". Ми займатимемо це редакційне становище і відносно поодиноких проблем, зв'язаних з цим Конґресом. Але ми також вважаємо, що зробимо добру прислугу і Конґресові, і Конґресовому Комітетові, і всій нашій громаді, як у зв'язку з Конґресом віддамо місце для таких „становищ" відповідальних громадян, мавши на увазі те, що сказано: тільки конфронтація думок і поглядів, висловлених в культурній формі, може причинитися до постійного розвитку і вдосконалень, для яких немає меж.

Пропаґанда і дійсність

Хоча президент Ніксон відкликав уже з В'єтнаму понад пів мільйона вояків, хоч не бере там участи у боях ніодна американська наземна частина і хоч ніхто вже у світі — крім фанатичних і засліплених комуністів — не може мати сумніву, що Ричард Ніксон прагне замирення без ніякої територіяльної чи іншої користи для Америки, — проте безперервна комуністична й пацифістична пропаґанда далі торочить про „злочинну війну Ніксона".

Коли фільмова артистка Джейн Фонда закликала в радіопередачах з Ганою американських летунів і моряків, щоб вони відмовилися бомбардувати Північний В'єтнам, а ні слова не говорила про звірства комуністів в окупованих ними містах і селах Південного В'єтнаму, то це можна пояснити анальфабетизмом акторки, яка не знає межі між ідеалізмом і діянням по лінії ворожої пропаґанди. Але тануть північно - в'єтнамських комуністів, що треба продовжувати війну, без уваги на те, що поведена ними в березні ц. р. офензива не принесла ніяких користей. Вона відродила духа у південно - в'єтнамській армії.

Комуністам присвічує надія, що може у листопадових виборах Ніксон програє і виграє його противник, який заповів, що в дні своєї інавґурації припинить бомбардування і до трьох місяців відкличе всі збройні сили — без ніяких застережень. Американські вибори приносили вже різні несподіванки й не можна передбачити висліду листопадового голосування. Але недобре діється, що в цих виборах В'єтнамську війну використовується для внутрішньої пропаганди — без користи для миру.

НАПЕРЕДОДНІ КОНҐРЕСУ УККА

РОЗМОВА З ЕКЗЕКУТИВНИМ ДИРЕКТОРОМ МҐРОМ ІВАНОМ БАЗАРКОМ

Кореспондент „Свободи" Леонід Полтава відвідав Канцелярію УККА на 13-ій вулиці у Ню Йорку, і поставив декілька запитань директорові Канцелярії і членові Екзекутиви Українського Конґресового Комітету Америки мґрові Іванові Базаркові:

Запитання: В чому полягає, чи полягають головні завдання УККА?

Відповідь: Крім репрезентації української спільноти в Америці, одним із найбільш важливих завдань УККА є допомогти Україні в її змаганнях за волю і державність, щоб вона зайняла своє місце в родині вільних народів світу; а другим, не менше важливим — якнайдовше втримати і зберегти українську етнічну групу в Америці з усіми питомими прикметами — мовою, культурою, духовістю, релігійністю, традиціями.

Запитання: Якими шляхами йде УККА у виконуванні цих завдань?

Відповідь: Український Конґресовий Комітет Америки є організацією організацій. Це є добровільна Спілка центральних і місцевих українських організацій і їхнього активного членства. УККА є організацією відкритою. Кожному є вільний вступ до УККА, але він мусить респектувати всі ідейно - програмові засади, оформлені в статуті і постановах десяти Конґресів. Є це організація демократична, в якій більшість не диктує меншості, а меншість не вимагає для себе права „вета". Важливим є факт як для нас, так і для совєтського ворога Америки й України сам факт існування УККА організуючого і унапрямлюючого центру. Хто нині не має репрезентації, з тим не рахуються. Для зовнішньої інформації ми маємо наші видання, зокрема „Український Квартальник", англійською мовою, що появляється вже 28 літ і який іде до передплатників, до членів Конґресу, до великих бібліотек, у тому й при коледжах та університетах. Ми маємо і стараємось розбудовувати наші контакти у Конґресі у Вашинґтоні, як і з впливовою місцевою пресою через активні Управи Відділів УККА. Наприклад, недавно важливі політичні статті на українську тему були в пресі Дітройту і Чикаго, іноді вони з'являються в „Крищин Сайєнс Монітор". Деяким ми постачаємо відповідні джерельні матеріяли. Ми стараємось використовувати для інформації та поширення впливів серед американських діячів такі нагоди, як відзначування 22 Січня — Дня Української Незалежности, або Тиждень Поневолених Націй.

Запитання: Що за останній час зроблено в цьому напрямку в Конґресі, крім зв'язків президента УККА проф. д-ра Лева Добрянського?

Відповідь: Ми заохотили і спонукали групу конґресменів внести в Палаті Репрезентантів резолюцію, щоб день 22 Січня був проголошуваний Урядом, як Український День Незалежности, щороку. На жаль, з огляду на ускладнення в Державному Департаменті і його політику співіснування ця Резолюція не пройшла. Але є добрі вигляди на створення окремої Конґресової Комісії для переслухання справи переслідування українських історичних Церков в Україні. Цю пропозицію вніс конґресмен Деніел Флад із Пенсильвенії. Д-р Лев Добрянський уже поробив заходи, щоб перед такою Комісією складали свої зізнання найвищі представники нашої Ієрархії. Вже є згода від Митрополита УПЦеркви Владики Мстислава, від Митрополита УКЦеркви Владики Амврозія, від Митрополита УКЦеркви в Канаді Владики Максима.

Запитання: Заходи УККА на форумі Ню Йорк — осідок Організації Об'єднаних Націй. Які були чи є заходи УККА на форумі ОН?

Відповідь: Як відомо, американський Уряд значно зменшив фінансову допомогу для ОН. На це є важливі причини політичного характеру. Як ті причини, так і їх наслідки відчуває УККА, намагаючись „пробивати леди" на тому світовому форумі. Делегати СССР вже не раз писали протести до попереднього генерального секретаря ОН і тепер до д-ра Курта Вальдгайма, обвинувачуючи українців, навіть матерів з малими дітьми, в „контрреволюційній діяльності" на терені ОН за роздавання протестаційних летючок проти арештів інтеліґенції в Україні. Але осяги УККА в ОН дуже малі. Там немає нашого сталого представника — на це немає покищо фондів. Звичайно, зроблено те, що можливе, наприклад, переслано до ОН декілька меморандумів у справі релігійних переслідувань в Україні, в обороні Валентина Мороза й інших нескорених. У цім напрямі на території ОН мали деякі успіхи наша молодь та жіночі організації. До речі, УККА вніс осінню 1971 р. меморандум в справі безневинно засудженого Владики УКЦеркви Василя Величковського. Це не означає, що звільнення Владики відбулося завдяки тим заходам, але інформаційна праця була виконана всюди, де лише була змога. Під протекторатом УККА різні українські організації і товариства, у тому молодечі організації і передове українське студентство, перевели низку протисовєтських демонстрацій у Ню Йорку, Філядельфії, Чикаґо, Дітройті та в ін. містах Америки. Значний відгомін у пресі й радіо мали дві демонстрації у Вашинґтоні в 1972 році, в обороні безпідставно переслідуваних Москвою діячів культури в Україні — 19 березня та 13 травня, з

(Закінчення на стор. 3-ій)

Мих. Килимник

МОСКВА ПЕРЕЙШЛА РУБІКОН

Уже деякий час увага світу зосереджується довкола питання совєтсько - єгипетських взаємин. Пресове повідомлення з Каїру з 18-го липня — про вигнання 20-ти тисяч совєтських військових дорадників" та „фахівців" з єгипетських теренів — вмить облетіло всю земну кулю, в тому й Совєтський Союз, хоч там, кремлівські володарі протягом 36-ти годин не дозволяли режимовій інформації жадним словом висловитися у відносній справі. Згадане повідомлення таки було наче вибухом надпотужної політичної бомби. Резонанс того вибуху не вщухає й сьогодні і ще довго гримітиме по всіх усюдах нашої плянети. Ним бо, тим вибухом, були заскочені і в близькому від Каїро, ізраїльському Тель - Авіві, і в далекому звідти Ню Йорку, і в Парижі, Лондоні, Ріо де Жанейро, а чи не найбільше в самій Москві. Адже десь тільки рік тому СССР та Єгипет урочисто підписали договір „про дружбу і співпрацю" терміном на 20 років! Подібний договір з Москвою означає „новий етап" у притягненні міцними віжками тієї чи іншої країни в систему совєтських сателітів. Про це тоді цілком недвозначно писала преса вільного світу. А тут, протягом одного дня, Анвар Садат, набравши повні груди повітря, гукнув так, щоб скрізь його чули (перефразовуючи): „Геть Москву з Єгипту!"

Кремлеві потрібно було аж 36 годин, щоб надуматись на будь - який комунікат у цій справі. Та, зрештою, не знайшли там нічого розумнішого, як сповістити, що з дотичного питання мали місце раніше домови між совєтськими в і й ськовими чинниками та єгипетським урядом, мовляв, совєтські військові „дорадники" й „фахівці" свої завдання в Єгипті виконали, тому тепер забираються додому, а взаємини СССР з Єгиптом „знайшлися в новій фазі розвитку"... „Дури дурнішого від себе" — так відгукнулися громадяни Совєтського Союзу на кремлівський комунікат, вони бо все вже знали, не зважаючи на тривалу мовчанку совєтського уряду, з міжнародних радіопересилань та з широко розповсюдженої в червоній імперії „пантофльової пошти".

Але, принаймні так нам видається, проголошенням Садата, зовсім не були заскочені лише в одному місці земної кулі, а саме в Пекіні. Китайська преса про це своєчасно подала матеріяли міжнародних пресових аґенцій, утримуючись від власних оцінок, а потім написала, що вітає „арабський світ" у його прагненнях зберегти свою незалежність та суверенність, бажаючи йому міцно стати на власні ноги та домогтися всебічного розвитку. Це наводить на здогади про можливість проведення попередніх „консультацій" між Каїро та Пекіном...

Ми лишаємо тут на боці різні подробиці перебігу конфлікту, бо про них щодня є повно в усьому світі. Навіть не збираємося тут робити прогнози щодо дальшого стану „ні миру, ні війни" між Ізраїлем та арабським світом. Не хвилює нас і питання правного тлумачення рішення єгипетського президента. Відзначимо тут лише один факт: за твердженням міжнародних інформаційних служб, СССР вклав уже в різні галузі в Єгипті (побудова Асванської греблі, електрифікація країни, будівництво нових шляхів тощо) 9 більйонів долярів, з яких три більйони долярів витрачено виключно на воєнні потреби Єгипту. Отож не дивно, чому так в усьому терплять нестачі народи Совєтського Союзу.

Проголошення Садата про викинення з Єгипту 20.000 совєтчиків було зроблено. Цього факту не зможуть викреслити ніякі дальші міжнародні політичні або якісь інші маневри та домови. І цей факт, сам собою, кинув дуже яскраве світло на те, що Москва та століттями так старанно створена і царськими, а потім червоними керівниками, Російська імперія — вже перейшла Рубікон. Вона вже дісталася до свого апогею, зеніту. На більше її вже не стане. Логічний розвиток подій далі, майбутній шлях тієї навдивовиж потворної імперії — веде не до її зростання, а до її занепаду, розвалу. Ми живемо в часах, коли Російська імперія, набрякнувши по саме нікуди, поволі починає спускати духа. І комунізм тут їй нічого не допоможе.

Та й „світовий комунізм" уже перестає діяти в користь Російської імперії, вже не тягнеться до „центру - Москви, а поволі та поступово, при чім дедалі, то все більше, в ньому починають нуртувати відосередні сили. Першим наочним прикладом цього була Югославія, яка відірвалася від „щільнішого" совєтського бльоку і, не зважаючи на найбільші старання Хрущова, а тепер Брежнєва — повернути її назад, ніяк не хоче знову опинитися в числі сателітів СССР. Другим за рахунком, але набагато поважнішим та значущим фактом під цим оглядом, був червоний Китай, який ще й потягнув за собою маленьку Альбанію. Тут уже світова комуністична імперія на чолі з Москвою — цілком обірвалася і ніколи та ні за яких умов чи обставин — не відновиться. Новим підтвердженням цьому маємо недавні заяви Чжоу Ен-лая, зроблені двом американським сенаторам (республіканському й демократичному), що дуже гостро коментувала московська „Правда". За Чжоу Ен-лаєм виходить, що Китай сьогодні найбільше боїться того, щоб замість американців, в Азії не засіли москалі. Бо це означало б нині дальше поширення Російської імперії, дальше безперебійне продовження червоними московськими царями діла царів білих. Китай наставлений всіляко протидіяти новим московським просяканням в Азії і взагалі денебудь. Тому китайська пре-

(Продовження на стор. 3-ій)

ЛИСТИ ДО РЕДАКЦІЇ

НЕВДАЛА ОБОРОНА ОУНз

Ред. Роман Ільницький в листі до „Свободи" ч. 107 намагається заперечити твердження ред. І. Кедрина в його статті „За покращання Державного Центру" в тій же „Свободі" чч. 94-95. На його думку, Бюлетень Політичної Ради з 4. 9. 1967 р. (в якому ОУНз після вступу до УНРади висловила намір ліквідувати Державний Центр з екзильним урядом УНР, який вважає „віджилим, зайвим, а навіть шкідливим") — це не „комунікат", тобто не офіційне становище ОУНз, а тільки „стаття одного автора". Р. Ільницький заявляє, що Автор статті „пропонував перевести деякі реформи в Державному Центрі, але не підступно, як це суґерує ред. Іван Кедрин, а леґально, шляхом парляментарної процедури". На доказ своїх тверджень п. Р. Ільницький наводить кілька уступів із „статті" в Бюлетені ОУНз.

Уже самих зацитованих уступів вистачить, щоб об'єктивний читач прийшов до переконання, що Р. Ільницький узявся за виконання дуже невдячного завдання. Погоджуємося з ним, що читач „сам може оцінити", на чому полягає вся справа. Самих зневажливих висловів на адресу ДЦ УНР у цих уступах досить, щоб мати уяву, з якими намірами прийшла ОУНз до УНРади, яка являє собою складову частину, саме, Державного Центру з його невід'ємною частиною — екзильним урядом УНР. З цього приводу хочемо лише ствердити, що ДЦ УНР постав не „на еміґрації, в Польщі", як це пишеться в Бюлетені ОУНз: він постав в Україні, маючи повновласті від леґальних українських парляментів, і вийшов на еміґрацію, після чого почав фіґурувати додаток до його означення „екзильний".

Що ж було в Бюлетені — офіційне становище чи „стаття одного автора"? Якщо стаття, то чому про це не було відразу зложено офіційної заяви Політичної Ради ОУНз? Їй пропонувалося відкликати зміст Бюлетеню і навіть передано проєкт заяви такого змісту: „З приводу Бюлетеню Політичної Ради ОУНз ч. 9 стверджуємо, що висловлені в ньому думки і погляди є приватними думками і поглядами певного гурту членів ОУНз і ні в якій мірі не являють собою офіційної позиції нашої організації. Склавши заяву про вступ до УНРади на підставі зобов'язуючого Тимчасового Закону, ОУНз вповні льояльно ставиться до Державного Центру УНР з його складовою частиною — екзильним урядом УНР — і не буде робити жадної акції в напрямку їх ліквідації". Така чи подібна заява була б поклала край цій прикрій справі. Але її не зложено.

Пригадую з цілою відповідальністю, що на засіданні Президії УНРади 29 червня 1968 р., на якому прийнято ухвалу осудження висловлених у Бюлетені ОУНз поглядів, як „шкідливих для української національно-визвольної справи", — на тому засіданні тодішній голова УНРади п. Я. Маковецький двічі звертався до голови фракції ОУНз Б. Кордюка із запитом, чи ОУНз складе якусь заяву з відкликанням змісту Бюлетеню, але відповідь була цілком виразна: „Не відкличемо ані одної коми". Коли ж ретельний оборонець ОУНз М. Добрянський зазначив, що в Америці вже була видана заява за підписами пп. Ільницького і Борковського (хоч ця заява нічого не відкликала і нічого не спростовувала), то д-р Б. Кордюк, який займав тоді становище голови Політичної Ради ОУНз, на це відповів зовсім недвозначно, що заява пп. Ільницького і Борковського є їхньою приватною справою, призначеною для американського терену, а натомість офіційним становищем ОУНз є, саме, Бюлетень, за який відповідає Політична Рада ОУНз. Так виглядає справа у світлі фактів і документів.

В чім полягає підступність поступовання ОУНз? Не в тім, що вони хотіли зробити якісь „реформи". Ясно, що не маючи більшости в УНРаді, вони нічого не могли б вдіяти. Підступність полягає в тому, що вони перед вступом до УНРади приховали свої справжні наміри і пляни. Якщо в Бюлетені говориться, що „ОУНз визнала декляративно цю вимогу (визнавати Державний Центр з екзильним урядом — С.Д.), але всі лідери фракцій УНРади були заздалегідь докладно поінформовані про настанову ОУНз у цій справі", то таке твердження Бюлетеню є незгідне з правильним станом речей. Бо з хвилиною, коли ОУНз зложила заяву про вступ до УНРади на базі Тимчасового Закону, і додаткової заяви про визнання за ДЦ УНР його характеру леґальної репрезентації українського народу, всі фракції мали враження, що ОУНз цю свою настанову змінила.

Але в Бюлетені ОУНз сказано ясно, що її лідери навмисно замовчували, що їх настанова залишається далі в силі, бо побоювалися, що інакше їх не приймуть до УНРади. Р. Ільницький забув чи навмисно не хотів зацитувати ще й цих уступів з Бюлетеню ОУНз. Для прикладу: „Ми не дали передумов на письмі, бо нам було ясним, що партії УСП і УНДС є радше проти приступлення ОУНз, і вони використають наші передумови для мотивації їхнього неґативного становища". Або ще: „Також ОУН не могла б голосувати за прийняття ОУНз, коли б ми подали наші передумови". Хіба ж це не підступ, тобто свідоме обдурення фракцій УНРади, щоб вони прийняли ОУНз до її складу?

Але, обдуривши всі фракції УНРади, ОУНз в тому ж своєму Бюлетені нахвалявся, що це її поступовання „виплатиться", бо вона таки досягне того, чого хоче. Ці уступи з Бюлетеню також поминає п. Р. Ільницький. Ось вони: „...наша організація увійшла до УНРади з виразною настановою здійснювати всім відомі передумови в середині УНРади... . Ми свідомі того, що не все дасться здійснити в проглядному часі, але воно буде здійсненим." Д-р Б. Кордюк — вже після появи Бюлетеню — постійно твердив, що висловлені в ньому погляди є їхньою „програмою дії", яку вони будуть здійснювати. Можливо, що він споді-

(Продовження на стор. 3-ій)

Д-р Михайло Данилюк

ШЛЯХОМ ПОКРАЩАННЯ СИСТЕМИ УККА

Від Редакції: Головний Уряд Українського Народного Союзу на своїх річних нарадах в травні цього року схвалив, між іншими, такі резолюції:

- Головний Уряд УНСоюзу закликає всіх своїх членів у ЗСА і в Канаді продовжувати світлі традиції нашої установи та давати максимальний вклад у розвиток церковно-релігійного, суспільно-громадського, культурного, виховного, економічного та всіх інших ділянок нашого життя. Головний Уряд зокрема закликає членів УНСоюзу усіми своїми силами і засобами піддержувати наші центральні репрезентації, Український Конґресовий Комітет Америки та Комітет Українців Канади, дбаючи про відповідну репрезентацію УНСоюзу в цих установах та обстоюючи в них ті ідеали і принципи, що лягли в основу УНСоюзу.
- Головний Уряд УНСоюзу зокрема доручає своїм представникам в УККА, у зв'язку з недалеким XI Конґресом, заступати необхідність покращання структури цієї установи та відмолодження її проводу в найкращому інтересі її самої та всієї нашої громади і її майбутнього.

Ці резолюції, хоч і були широко дебатовані на нарадах відповідної комісії, тим не менше не мали офіціяльної інтерпретації і означають тільки те, що в них сказано, себто принцип, що його кожний може собі інтерпретувати по-своєму. Тим то і стаття д-ра Михайла Данилюка, головного контролера УНСоюзу, є виключно його приватною, а не офіціяльною інтерпретацією того, що сказано в резолюції Головного Уряду УНСоюзу, що, зрештою, стверджує і сам д-р М. Данилюк. Маємо надію, що й інші члени Головного Уряду УНС займуть у цій справі своє становище. Статтю д-ра М. Данилюка друкуємо порядком дискусії.

(1)

1. НАГОДА ДЛЯ ДИСКУСІЇ

Розпочати публічну дискусію над важливими і, скажімо собі правду, болючими справами громадського і політичного життя в системі УККА — це, звичайно, напитати собі зайвої біди. Тож годиться застерегтися, що кожний початок має недоладки, а розпочата дискусія не робить винятку.

Потреба дискусії існує вже давно. У нашій громадській атмосфері відчувається таке важке насичення, що вистачило б сірника, який би був у стані зірвати пожежу нової громадської міжусобиці. Кожний по-своєму обходить цього сірника у пресі останніх років, вважаючи, мабуть, що він стане іскрою, а не смолоскипом громадської демократії, і його не слід зачепити. Ми думаємо інакше.

Якщо у нашому житті щось могло споляризувати нашу громаду — з одної сторони помітним напруженням, то таким чинником став УККА. Цю поляризацію найкраще відчути тепер, майже напередодні XI Конґресу УККА, її відчувається у громаді, в наших установах, групах. Водночас відчувається унісон — „так, треба щось робити". І цікаве це, що від найбільших оборонців сучасного УККА до найбільше критично наставлених, усі, хай і по-своєму, говорять про потребу зміни, покращання, переорганізації, перебудови і т.д. Значить, УККА таки перейшов певний етап, певний період закінчено, треба шукати наступного.

Із поважніших громадських установ висловився на цю тему Головний Уряд УНСоюзу резолюцією на своїх річних нарадах в травні ц.р., визначаючи потребу покращання структури УККА та відмолодження його проводу. Оскільки авторові цієї статті довелось бути співтворцем цієї резолюції, тож логічним буде після „а" сказати „б".

2. ДИСКУСІЯ І КРИТИКА — ЦЕ НЕ НІГІЛІЗМ

Давненько прийнялось у нас неписане право, що дискусія, вільний вислів думки про неполадки в громадському або політичному житті — це деструктивізм, а коли б, борони Боже, зачепити котрусь із ведучих установ — це вже нігілізм, в політичному секторі — дефетизм, навіть в окремих випадах — „зміновіховство". Хоч і можна б поставити знак запиту чи справді ті, які кидають з легкої руки такі епітети, розуміють їх суть.

Натиск останніми десятиліттями клався на це, щоб в ніякій мірі не критикувати наших центральних установ, бо це, мовляв, з одної сторони дає ворогові зайві матеріяли в руки, а з другої сторони демобілізує нашу громаду. Наголошувалось виключно т. зв. конструктивну дискусію, яка, на думку окремих людей, мала б починатися і кінчатися тим, що в нас все гаразд, а буде ще краще. Це так живо нагадує гасло „догнать і перегнать". Наша ж громада, за окремими винятками, яких і так „закидали шапками", була слухняною, не розгортала дискусії, хоч і в кожній окремій громаді нашого поселення йшли тихі, гіркі і пригнічуючі розмови на тему УККА, зокрема по лінії „затиснення шруб" в питаннях дискусій, критики. Архіви УККА мають чимало доказів на цю тему у формі листів, вимог, резолюцій і т.д. з численних громад. Тож громада була слухняною, не критикувала публічно, але УККА не покращав.

Одним із неоправданих правил у нашому житті стало дивне почуття окремих керівних груп людей, що ми, політична еміґрація, маємо дуже мало недоліків, а якщо і маємо помилки в роботі, то вони бліднуть перед тим, що робимо для неньки України. Ця робота, ніби то, освячує все. Друге, що часто спостерігається, — це почуття якоїсь кращої якости українця на еміґрації. А тим часом це зовсім неоправдане почуття. Ми собою являємо дуже пересічну частину нашого народу, яка мала щастя зберегти себе у вільному світі і більше нічого. Ми відважуємось поставити тезу, що коли б зачерпнути всю разом еміґрацію і посадити її компактною масою будь-де в Україні, то вона була б відмінною лише до пори, поки проїдала б американські доляри, але після цього ніякої різниці не було б. Був би такий самий відсоток діячів, інтелектуалістів, професійних людей, науковців, робітників, селян, спекулянтів, алькоголіків, бешкетників, психічно нестійких, а навіть пристосованців до режиму, як і серед решти народу. Тож „вищість" нашої еміґрації нічим не оправдана, а тому вона може і мусить бути об'єктом критики. Якщо ж взяти до уваги обов'язки еміґрації супроти української нації, а вони — високі, тоді тим більше еміґрація повинна бути під обстрілом критики, щоб добиватись кращих форм праці, видайніших результатів. Власне, нам треба б мати свого еміґраційного І. Дзюбу, який би докорінно перевів аналізу нашого життя, оперту на джерелах і наукових методах, показав нас не лише на сцені 22-го січня, а в щоденному житті.

(Продовження буде)

Відзначення роковин смерти Головного Отамана Симона Петлюри в Ню Йорку

Ню Йорк, Н. Й. (І.К.). Заходами місцевого Відд. ОбВУА при співучасті Центрального Комітету Вшанування Пам'яті Головного Отамана Симона Петлюри відбувся тут 10-го червня 1972 р. в приміщенні Українського Літературно-Мистецького Клюбу Святковий Вечір для відзначення 46-ої річниці трагічної смерти св. п. Симона Петлюри, голови Директорії та Головного Отамана Військ і Фльоти Української Народної Республіки. Заля, в якій проходило це свято, була прикрашена великим портретом Головного Отамана та китицею квітів перед ним.

Свято відкрив і ним проводив голова Відділу ОбВУА д-р Іван Козак, кол. сотник УГА й Армії УНР, лицар Ордену Залізного Хреста Армії УНР. У своєму короткому слові він насамперед привітав усіх приявних, а зокрема: ВПр. о. Івана Данилевича, митрофорного протоєрея і настоятеля Катедри УПЦ св. Володимира і його пані-матку, дир. Івана Крамаренка, голову Представництва Уряду УНР в екзилі, генштабу ген. - хорунжого Аркадія Валійського, заступника керівника Ресорту Військових Справ того ж Уряду і голову Центрального Комітету Вшанування Пам'яті Головного Отамана Симона Петлюри, адв. Романа Гуглевича, голову Комітету Об'єднання Українсько-Американських Організацій Великого Ню Йорку та інших. Своє слово д-р Козак закінчив закликом вшанувати Світлу Пам'ять Незабутнього борця за волю України Симона Петлюри вставанням з місць і короткою мовчанкою.

З черги проф. Михайло Кучер прочитав добре опрацьовану і прекрасно укладену святкову доповідь, в якій з'ясував всебічно особу і діяльність св. п. Симона Петлюри, як людини, громадського діяча і державного мужа, а зокрема як відновителя і творця новітньої Української Державности.

Мистецьку програму вечора започаткував соліст-баритон Юрій Федорів, який проспівав три пісні. — Після того бандуристи Андрій Шевченко і Наталка Павленко, обоє члени ОДУМ-у в Самерсет, Н. Дж., виконали в супроводі бандур також три пісні. Останньою точкою програми був виступ відомої оперової співачки (меццо-сопрано) Анни Шерей. Вона проспівала три пісні, з яких останньою була пісня „Любіть Україну" Сосюри в музичній обробці Фоменка — фортепіяновий супровід був у руках М. Гофмана.

Закінчено це скромне зворушливе свято українським національним гимном, якого відспівали всі приявні, яких сто осіб.

НЕВДАЛА ОБОРОНА ОУНз

(Закінчення зі стор. 2-ої)

вався на підтримку такої „програми дії" від декого „з середини УНРади". Бо тодішні члени УНРади М. Добрянський від УНДО і Ф. Гасинко від УРДП в усьому солідаризувалися з фракцією ОУНз.

На тлі всіх наведених фактів твердження Р. Ільницького, що УНРада „поступила протизаконно і в дусі недемократичних традицій", завішуючи ОУНз в її правах члена УНРади, звучать жалюгідно. В УНРаді можна поробити різні реформи і тарібні, впроваджуються в життя, як наприклад, встановлення Громадського сектору. Але при цьому треба поробити деякі застереження.

Чи можна „шляхом схвалення більшістю голосів членів УНРади" змінити те, що було встановлене нашими леґальними парляментами в Києві, тобто так змінити Конституцію, щоб Державний Центр втратив свій характер, саме, державного центру з екзильним урядом? Є деякі речі в конституціях всіх державних установ, які змінам не підлягають. Змінити нашу Конституцію так, щоб замість екзильного уряду виник якийсь „комітет", це значить не змінити, а ліквідувати саму конституцію.

І чи можна в правдивій демократії робити щось шляхом обдурювання своїх партнерів, а потім ще й нахвалятися: ми вас обдурили і таки виконаємо наше завдання? ОУНз була „завішена" за те, що далі намагалася здійснювати свою „програму дії", виходячи з підступного впровадження в блуд своїх партнерів. Якщо поступовання ОУНз було „демократичним", а оборона проти такого поступовання „недемократична", то що, ж тоді є демократією?

С. Довгаль,
голова Виконного
Органу УНРади

Мюнхен

НАПЕРЕДОДНІ КОНҐРЕСУ УККА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

участю біля 3 000 молоді. У пресі був оголошений також лист керівника американської делеґації до ОН амбасадора Джорджа Буша до президента УККА д-ра Лева Добрянського в справі позиції ЗСА щодо переслідувань в Україні. Переслано меморандум президентові Р. Ніксонові перед його поїздкою до Москви. Саме тепер ми одержали відповідь з Білого Дому.

Запитання: Відомо, що частина української активної молоді виступає з багатьма заувагами на адресу УККА та „естаблішменту". Що зроблено в цій справі?

Відповідь: Критика є збоку і молоді, і старших. Це здорове і важливе явище. Критика означає думку, означає працю . Екзекутива УККА в багатьох випадках старалася йти назустріч проханням чи вимогам молоді, може ще не у всім. Але морально ми підтримували чимало важливих молодечих задумів. Екзекутива УККА, чи пак взагалі „естаблішмент" — щиро бажає, щоб молодь увійшла до керівних органів УККА. Але це є, як я згадав на початку, організація організацій — отже, делеґати тих організацій молоді мають право бути вибраними на Конґресі, що відбудеться в жовтні, до керівних органів УККА; делеґати мають право виступати з критичними заувагами, але — рівночасно — й моральний обов'язок, для добра спільної справи, піддавати реальні, конкретні позитивні настанови й рішення. Не критика для критики, а критика — для розвитку, для будівництва, це те, що потрібне усій нашій спільноті. Очевидно, в громадсько-суспільному житті завжди числяться з тими делеґатами, від таких організацій, які мають певні професійні чи інші осяги. Екзекутива УККА є за включення молоді в ділову систему УККА, за омолодження частини кадрів. Нам потрібно молоді, з виробленим характером суспільної людини, яка має волю присвятити свій вільний час громадській праці з вірою в себе і в українську громаду!

Запитання: Яка нині найбільша хиба чи найслабше місце в діяльності УККА?

Відповідь: На жаль, слабих місць є більше. Згадаємо про одно: відсутність статистики. Ми не знаємо, скільки є нас точно, ані не знаємо наших резерв. Це треба конче зробити через складові організації УККА і з допомогою наших Церков. Це необхідно з різних міркувань. Одно з них — ми не маємо припливу „свіжої крови". Наприклад, польська етнічна спільнота за минулі 7 років дістала в Америці 65 000 нових поселенців з Польщі, а ми за останнє чверть століття цього не мали. Ми мусимо рости з себе і розбудовуватись в собі — і тут незамінна роля українських ясел, світличок, шкіл українознавства, рідних шкіл, парохіяльних шкіл, шкільництва при молодечих організаціях і аж до Катедр Українознавства в Гарварді. Це ж стосується всіх українських Церков, всіх видів і жанрів української культури.

Тому треба посилити та розгорнути працю Шкільної Ради УККА — над розбудовою шкіл українознавства та забезпеченням їх відповідними підручниками.

Запитання: В останньому фінансовому році Громада пожертвувала на Народний Фонд понад 100 тисяч долярів. Як розглядаєте справу Фонду?

Відповідь: Так, Українська Громада виявила велику жертвенність. Але треба не забувати, що ці 100 тисяч долярів — це праця і честь лише частини Української Громади. Лише частина наших людей є платниками Національного Датку. Важко зрозуміти, як може бути байдужою для інших загальнонародна справа. Візьмім, для прикладу, литовців у Америці. Вони зібрали 75 000 підписів під протестом проти поневолення Литви Москвою. Спеціяльне меморандум з підписами Литовський Комітет передав в Білому Домі перед поїздкою президента Р. Ніксона до СССР з проханням про інтервенцію! При тому, кожний підписаний склав пожертву для інших заходів. Менша кількісно литовська етнічна спільнота дала нам приклад, як поєднувати слово, фонди, діло — в одно. Коли б 50 000 українських людей склали Національний Даток, то тягнність праці УККА була б забезпечена і ця праця була б значно видайніша, важливіша для нас усіх, себто Української Спільноти в Америці, і по той бік — в Україні, вона мала б більший резонанс.

В травні 1940 р. проголошено плятформу новоствореної централі українців в Америці — в якій читаємо: „Московський комуністичний шовінізм, який у своєму загарбництві та нищенні всього, що не московське, не знає границь, поставив уже під знак запиту фізичне існування не тільки українського, але і інших народів...

Живемо в так грізній та переломовій добі української нації, що байдужість і нечинність кожного з нас є прогріхом супроти українського народу. У тій важкій хвилині ми, що є під опікою американського зоряного прапору, хочемо дати поміч українському тризубові".

До сказаного, сьогодні по 32 літах нічого не треба додавати ані віднімати!

МОСКВА ПЕРЕЙШЛА РУБІКОН

(Закінчення зі стор. 2-ої)

са привітала протисовєтське проголошення Садата, а китайські керівні діячі всіляко підтримують рух за всебічне об'єднання зовсім не соціялістично - комуністичної Західньої Европи, вбачаючи в цьому народження нової величезної потуги, що зуміє протиставитися московському загарбництву.

Відомі події в Східньому Берліні, далі в Мадярщині, два рази в Польщі, а також у Чехо - Словаччині, тільки сповидно кінчилися перемогою Москви. Фактично ж там відосередні сили пішли вглиб, для безпеки приховуючи себе назовні і кожної слушної хвилини готові до могутнього, звичайно, протимосковського вибуху. Не можна тут оминути і недавно минулої візити Фіделя Кастра до Москви. Після гучних бенкетів, високих нагород та запальних „здравиць" на честь диктатора комуністичної Куби, в Кремлі відразу заходилися скребти його проти шерсти. Частинно вістки про це навіть продісталися через офіційну совєтську новинкарську аґенцію ТАСС та через суворо цензуровану совєтську пресу в широкий світ. Спочатку Фіделеві Кастрові майже протягом цілого дня „милив голову" генеральний секретар ЦК КПСС, Леонід Брежнєв, навчаючи, як треба розуміти ленінізм, як треба утримувати комуністичну владу, як треба жити з сусідами („співіснування країн з різними режимами") і взагалі, як треба працювати, мовляв нічого подібного комуністичний зверхник Куби не вміє і не знає. Відразу Брежнєв, на продовження парні, передав Кастра голові совєтського уряду, Олексі Косиґінові. Той теж протягом дня „натирав" Кастра, а на закінчення дресирувальної процедури, кинув ще його до цупких лап міністра плянування СССР, Байбакова. Лише після всієї цієї московської лазні, очманілого Фіделя Кастра трохи повозили по СССР розглянутися на комуністичні „дива". Випорснув він з СССР ніби вчаділий, досі не виявивши найменшого захоплення від зробленої візити. Куба перебуває в більйонових боргах перед Совєтським Союзом та вздовж і впоперек пересякнута його аґентами і відпоручниками. Без СССР вона покищо й одного дня вижити не може. Але, можна здогадуватися, що в голові Фіделя Кастра тепер теж рояться думки, подібні до Садатових.

Комуністична Румунія вже досить довго „тісно" почуває себе в „спільноті" московських сателітних країн і використовує мало не кожну можливість для висловлення своїх поглядів та позицій, протилежних Москві. Відносно Румунії витворився такий стан, що з московських обіймів вона видертися ніяк не може, а Кремлеві сьогодні багато чого заважає, аби її притиснути міцніше. Скільки подібний стан ще потриває — сказати годі.

Коротенько вкажемо і на все зростаючі розбіжності між Кремлем і комуністичними партіями різних закордонних країн, зокрема Італії, Франції, Австрії, Австралії, Нової Зеляндії... Це також іде в розріз з намаганням Кремлю створити світову комуністичну імперію на чолі з Москвою...

Справ усередині СССР сьогодні торкатися не будемо, це вимагає окремої статті. Зазначимо лише, що й там з'являється на політичному і життьовому коні багато чого нового, ніяк не згармонізованого з генеральною лінією ЦК КПСС.

Москва таки справді перейшла Рубікон. На більше її вже не стане...

Американська партія найменувала своїм кандидатом конґресмена Шміца

Луїсвілл, Кентакі. — У висліді відбутої тут конвенції Американської партії був здобув номінацію на президентську кандидатуру від цієї партії республіканський конґресмен з Каліфорнії Джон Г. Шміц. За ним голосувало 330 делеґатів з-поміж усіх 460. Усі намагання деяких прихильників губернатора Джорджа Воллеса, щоб він погодився на номінацію від цієї партії були даремні. Губернатор Воллес в телеграмі до конвенції ще раз дуже рішуче відмовився від кандидування. Шміц, колишній пілот морської піхоти й інструктор Коледжу Санта Анна, є репрезентантом крайніх консервативних елементів. Він був протягом одної каденції конґресменом, але в цьогорічних правиборах програв. Під час конвенції Американської партії промовці виступали із гострою критикою і республіканської і демократичної партії. Зокрема засуджувано „м'яке" ставлення їх проводів до комунізму. Г. Шміц має 42 роки. Народжений у Мілвокі, він закінчив Маркетський університет. Має семеро дітей.

Колишні вояки УПА із ЗСА й Канади відбули свою зустріч у Клівленді

(Закінчення з 1-ої стор.)

мистець-скульптор, вояк УПА М. Черешньовський.

Вояки УПА ввійшли на сцену двома рядами, а визначені старшини удекорували всіх хрестами за участь в рейді УПА до країн Західньої Европи. Около 120 друзів спільних дій УПА та учасників рейду на Захід дістали нагороди за виконаний наказ, перейшовши понад 1,000 кілометрів дороги, поборюючи важкі гірські переходи та змагаючись з переважаючими силами ворога.

Кінцеву молитву, на тлі зібраних вояків УПА, провів настоятель української православної церкви св. Володимира о. С. Ганкевич.

В неділю, 2-го липня 1972 р., відбулася о год. 3-ій по пол. в залі школи св. Йосафата Святкова академія, яку попередив Молебень в намірені УПА. Молебень відправляв о. парох Я. Сірко в сослуженні місцевих отців. З прапорами стояли комбатантські організації та упівські товариства. Коротку, патріотичну проповідь виголосив о. парох Я. Сірко.

Головну доповідь на святі 30-річчя повстання УПА мав голова Крайового комітету полк. Ю. Лопатинський. З черги слідувала багата мистецька частина.

Степан Голяш

Щкільний рік 1971-72 в Школі Українознавства в Нюарку-Ірвінгтоні

Проминув ще один рік у Школі Українознавства Нюарку й Ервінгтону, яка нараховувала 186 учнів і 10 учителів. Учні навчалися у восьмох нижчих і чотирьох вищих клясах, при чому кляса третя вища мала два відділи. Наука відбувалася кожної суботи в ранніх і полуденних годинах (яких 34 суботи від половини вересня 1971 до половини червня 1972).

Учителі придержувалися у навчанні програм розроблених Шкільною Радою УККА. Шкільний рік традиційно розпочався і закінчився Службою Божою в парафіяльній церкві.

Замітною подією в роботі школи був влаштований нею вечір молодих талантів, в якому взяли участь ті учні й учениці, які вже довший час працювали в якійсь ділянці мистецтва: музика, танець, живе слово (деклямації), поезія, проза, малярство, графіка. Учні виступали, розповідаючи, чому вони заінтересувалися і чому працюють на цьому чи іншому мистецькому полі. Вечір був наскрізь вдалий, про що і був у другій половині квітня допис у нашій пресі. Присутні на вечорі прийшли до переконання, що в нас таки багато молодих талантів і що їм треба дати нагоду розвинутися.

Другою замітною подією був кінцевий (матуральний) іспит, переведений під наглядом Шкільної Ради УККА всередині травня, яким 13 учнів покінчило довгі роки свого навчання в школі, вивчаючи українську мову, літературу, історію, культуру, географію й історію Української Церкви.

За порядком на знімці від ліва до права, такі учні здали успішно кінцевий (матуральний) іспит: Андрій Ткач, Марта Коленська, Дануся Шебунчак, Володимир Загородний, Наталка Лазірко, Юрій Турянський, Мотря Ходновська, Володимир Темницький, Галина Гончаренко, Нестор Роговський, Люба Мостова, Петро Мельник і Юля Терещук.

Дня 10-го червня ц. р. закінчився шкільний рік а у вечері, в приміщенні Українського Народного Дому відбулося урочисте вручення матуральних свідоцтв абсольвентам, при чому їх вшановано обідом, улаштованим комітетом матерей.

Минулий рік був успішним для школи, яка розвивається при видатній допомозі і щирій співпраці Т-ва „Рідна Школа". Т-во „Рідна Школа", закупило для вжитку учнів багато нових книжок до бібліотеки, проєктор і вирізки для навчання української історії, географії і культури, і старається всіми можливими засобами допомогти піднести рівень навчання.

М. Ч.

Дванадцять мільйонів за вісім літ

Українська Щадничо-Позичкова Спілка „Певність" у Чикаго відбула 24-го червня 1972 р. річні загальні збори у домівці СУМА, на яких зложено звіт з цілорічної праці цієї нашої молодшої фінансової установи, що була зорганізована тому вісім літ і від лютого 1964 р. досі виказала небувалий зріст і розвиток. Тепер УПСпілка „Певність" має, при 4681 членах, обороту на суму 11,750.929.91 дол. в активах. Розвиток від самого початку був дуже динамічний. Спілку перебрали українці від другої національної групи і вже до двох тижнів зібрано вкладів на суму 300 000 доларів. Крім цього зложено на запасний фонд 30 тисяч. При вул. Вестерн і Волтон (936 Норт Вестерн Евеню) побудовано новий, модерний будинок на приміщення бюр, а при кінці 1971 р. поширено будівлю та відкрито ще залізобетонне сховище для зберігання дорогоцінностей, цартісних облігацій чи документів у вогнетривких скриньках — перший того роду сейф в нашій дільниці Чикаго. При небезпеці крадежей, вогню чи на час виїзду на вакації депозитові зберігальні скриньки незвичайно важливі. Безпека і справна алярмова система є дуже добра, а сховнище вогнетривке.

Членство за минулий рік збільшилося на 1200 осіб і сьогодні спілка нараховує 4681 членів. Дохід за минулий рік зріс на 158.000 дол., дивіденда на 97.000. Активи і пасиви збільшилися в звітовому році на 2.322.721 дол., що дає 23 відсотки зросту. Членам виплачено 447.000 дол. дивіденди. Від 1968 р. білянсова сума зросла на 7 міл. дол., ощадності з 3.836.000 на 10.658.000. Спілка уділяє за статутом морґеджі на закуп домів у промірі 40 миль від Чикаго. Вклади очевидно не є обмежені місцем замешкання. В спілці можна в урядових годинах заплатити газ, світло, воду, телефон, вкладати ощадності та також набути подорожні чеки „Тревелерс чекс" за оплатою 1 дол. від 100 дол.

Допомога українським установам і церквам

З доходу „Певність" виплатила минулого року на ці установи та народно-суспільні організації суму 5.000 дол. На виховні потреби наших молодечих організацій виплачено суму 9.850 дол., на церкви 8.870 дол., на підтримку спортових товариств 1.130 дол., організаціям Українського Визвольного Фронту 2.450 дол. На пресу включно з реклямою виплачено 5.620 дол., на радіогодини 10.660 дол. Піддержано своїми дотаціями також Катедру Українознавства при Гарвардському університеті, україністику на університеті Ілліной, літературно-Видавничий Фонд ім. Івана Франка, Школу Українознавства, Рідну Школу в Мюнхені, стипендії в Арґентині. Загально видано на ці підмоги суму 4.910 дол. До Дирекції на 1972 - 73 рік увійшли: д-р Юліян Куляс — президент, д-р Роман Кобилецький — заступник президента, Петро Семків екзекутивний директор, інж. Василь Голод — секретар.

„Створім український банк федерального засягу з ланцюговими філіями по більших містах нашого поселення в ЗСА" — писав в річному звіті д-р Р. Кобилецький. „Існування такого банку було б завершенням нашої фінансової структури й могло б відіграти велику, позитивну ролю в нашому економічному житті як чинник, що плянує, стимулює і фінансує приватну ініціятиву на господарському секторі. Водночас такий банк із своїми філіями діяв би, як природне і притягаюче місце льокати й концентрації українського капіталу, який досі є розпорошений по чужих фінансових установах і є для української громадськости і наших національних інтересів болючою, незаступимою втратою. Тому заставити український капітал разом із чужим працювати в нашу користь було б другим основним завданням українських банків". Про організацію нашої банковости в цій країні варто подумати нашим економістам. „Певність" є на певній дорозі до дальшого зросту.

Українська Щадничо-Позичкова Спілка „Певність" (Секюріті Сейвінґ Енд Ловн Асосієйшен) міститься при вул. Норт Вестерн Евеню біля Волтон та один блок від Огаста Вулвард (Тел. А.С. 312-772-4500). Години урядові: понеділок, вівторок четвер від 9-ої рано до 3-ої по пол., в п'ятницю від 11 перед пол. до 8-ої вечора, в суботу від 9-ої рано до 1-ої по пол. Крім у вівторок від 6-ої до 8-ої вечора. У середу немає урядування.

Б. Б.

На Флориді відзначено роковини 30-го червня 1941 р.

В неділю 9-го липня ц. р. відбулися в м. Маямі на Флориді, з ініціятиви місцевого Відділу ООЧСУ, сходини для відзначення тридцять і першої річниці проголошення Акту відновлення Української Державности 30-го червня 1941 р.

Сходини відкрив о год 7-ій по пол. у залі Української Православної Церкви культосвітній референт Відділу М. Курман, який, привітавши присутніх, відчитав програму Сходин.

На початку Український Національний Хор під проводом д-ра Козарука відспівав американський національний гимн в українському перекладі, що його скомпонував сам д-р Козарук. Далі хор співав пісні — „Владико неба і землі" і „Заквітчали дівчатонька.."

С. Квасницький у короткому рефераті з'ясував історичне значення Акту 30-го червня 1941 р., як нового етапу визвольної боротьби за відновлення Української Державности. Етапу базованого на ідеях націоналізму. І хоч той Акт не допровадив ще до створення Незалежної Української Держави — значення його поважне. Так само, як значення боротьби під проводом гетьманів — Б. Хмельницького у боротьбі з Польщею й Івана Мазепи з Москвою. Так само, як у новіших часах проголошення Української Незалежности і Четвертим Універсалом Центральної Ради. Хоч внаслідок тих історичних подій ще не осягнено відновлення Української Незалежної Держави, то значення їх в українській історії дуже велике.

У другій частині А. Демус співав сольо, під акомпаніямент мандоліни — „Заплакали карі очі". Андрійко Гелембін деклямував вірш — „Україна кличе нас", а Місько Угляр В. Симоненка „Лебеді материнства". М. Курман рецитував вірш — „Яка краса відродження країни". Тріо — Герус, А. Демус і М. Андрійович співали пісню „Я сьогодні від Вас від'їжджаю", а згаданий на початку хор відспівав дві пісні — „Вкраїно Мати, кат сконав" і „Пряла б я куделицю та головка болить".

Сходини закінчено відспіванням українського національного гимну. М. Курман подякував всім учасникам виконання програми, а зокрема Укр. Нац. Хорові і його диригентові д-рові Козарукові і Православній Громаді за безплатне уділення залі на імпрезу і всім присутнім за прибуття на Сходини.

Н.

Передвакаційне зібрання членів УВАН у Канаді

Перед проголошенням вакацій на місяці липень і серпень, відбулося загальне зібрання всіх членів Академії, замешкалих у Вінніпегу, у вівторок 27 червня 1972 р., в Домі Науки при 221 Флора.

З повного числа 25-ти членів у Вінніпегу, на засідання прибуло 15; не могли взяти участи 6 через відсутність, а 3 через недугу. В числі прибулих було 11 дійсних членів.

Зібрання відкрив президент Академії, д-р М. І. Мандрика, коротким привітом, в якому, вітаючи членство УВАН, як її науковий колектив, зазначив, що він почуває себе щасливим, що дочекався цього історичного моменту, коли Академія вступає в нову добу діяльности, коли в її склад вливаються нові наукові сили молодшого покоління, і це забезпечує її дальший здоровий розвиток, як і широке поле праці в нових сучасних обставинах.

Після цього він покликав до слова проф. Я. Б. Рудницького, віце-президента Академії, одного з її фундаторів, до короткої доповіді про історію, завдання й досягнення УВАН. Проф. Рудницький дав образ УВАН в її діяльности за 25 років — в Канаді, Америці й Европі, як тотожних, але незалежних інституцій, сполучених спільною ідеєю, й кооперацією. Спинився головно на УВАН в Канаді, вказавши на енергійну видавничу діяльність, участь в міжнародних наукових конференціях, створенні широкі зв'язки з науковим світом та заслужене признання.

Далі д-р М. І. Мандрика поінформував присутніх про переведені реорганізації і заходи: доповнення статуту, поширення членства, створення нових відділів діяльности і т. ін. Він підкреслив, що за останніх 20 років життя в Канаді пішло далеко вперед, підросло й вишколилося молоде українське покоління, а серед нього молоді українські наукові сили, які беруть участь в канадійському культурному процесі, зокрема — в академічних і наукових установах. Академія Наук має стати об'єднуючим центром українських творчих наукових сил, як для повного виявлення української культурної ідентичности, так і для осягнення дальших здобутків своєї діяльности.

Покликаний до слова професор М. А. Тарнавецький дав докладніші пояснення до справи організації відділів в схемі УВАН і зазначив, що під час вакацій кожний відділ має підготовити програму своєї праці, починаючи з наступного осіннього сезону.

Після цього відбулася загальна дискусія, в якій брали участь: д-р Б. Білаш, інж. А. Качор, проф. І. Любинський, проф. Ю. Любинський, проф. О. Гавалешко, проф. Я. Барвінський, проф. Я. Рудницький, проф. М. Боровський, О. Войценко, проф. С. Погорілий, С. Приступа, С. Мухин і інші.

Між іншим дискутувалася справа науковців - педагогів, заторкнена д-ром Б. Білашом. Прийнято думку, що вони повинні б створити окрему секцію в УВАН.

Зібрання закінчилось в дружньому настрою.

Управа УВАН

ТАРЗАН, Ч. 6789. Тарзан і Наомі розмовляють про мир в Африці

Мій перший пацієнт, Тарзане! Він пришкутильгав до мене з джунглі на трьох ногах! Чи не є це миле малятко?

А ми будемо мати сьогодні наших перших офіційних гостей, Наомі. Сотник Чулю прилетить перед заходом сонця з своїм батьком, вождем Улі, і десятьма меншими вождями.

Я знаю, що твій плян увінчається успіхом! Генерал Ітс вельми шанує твоє знання Африки і африканців!

Дякую, Наомі, але мій плян потребує співпраці вождя Улі. Якщо не зможемо об'єднати племена, тоді не буде миру в Африці!